

UCHWAŁA Nr III/21/2024
RADY POWIATU STRYZÓWSKIEGO
z dnia 26 czerwca 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2026”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424)

Rada Powiatu Strzyżowskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Strzyżowskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr III/21/2024
Rady Powiatu Strzyżowskiego
z dnia 26 czerwca 2024 r.

**PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2024–2026**

*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Strzyżowie*

Spis treści

I. Podstawy prawne programu	4
II. Diagnoza i analiza danych związanych ze stosowaniem przemocy w powiecie strzyżowskim.....	5
III. Cele programu	13
IV. Zawartość programu	13
V. Podmiot i osoby realizujące program	14
VI. Adresaci programu	16
VII. Warunki uczestnictwa w programie	17
VIII. Sposób realizacji programu	18
IX. Partnerzy programu	20
X. Źródła finansowania programu.....	20
XI. Monitoring.....	20
XII. Zagrożenia realizacji programu i zakończenie	21

I. Podstawy prawne programu

Program psychologiczno-terapeutycznych adresowany do osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi część systemu działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej, zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym. Zadaniem programu jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców.

Program ukierunkowany jest na utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań, a w konsekwencji na redukcję ryzyka kontynuowania stosowania przez te osoby przemocy oraz zwiększenie ich możliwości do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia.

Delegację do jego opracowania i realizacji stanowi art 6 ust.4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) zgodnie z którym: *„Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc”*.

Program jest spójny z założeniami ustawodawstwa krajowego oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424).
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166).
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U z 2023 r. poz. 1164).
4. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. z 2023 r. poz. 1232).
5. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 przyjęty Uchwałą Nr LXXI/1226/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2024 r.

II. Diagnoza i analiza danych związanych ze stosowaniem przemocy w powiecie stryżowskim

Diagnoza stosowania przemocy w Powiecie Stryżowskim została sporządzona na podstawie informacji i analizy danych uzyskanych od Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu gmin powiatu stryżowskiego. Zebrane dane stanowiły podstawę do poznania skali występowania zjawiska przemocy domowej oraz działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy. Należy zaznaczyć, że dane nie odzwierciedlają rzeczywistej skali zjawiska.

Dane liczbowe określające skalę zjawiska przemocy domowej, które zostały zaprezentowane odnoszą się do osób, wobec których podjęto działania na podstawie „Niebieskiej Karty”. Działania te obejmują ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli Ośrodków Pomocy Społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, placówek oświatowych oraz ochrony zdrowia w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy domowej. Przedstawiciele w/w instytucji i służb przekazują informację o podjętych działaniach do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który do każdej prowadzonej procedury powołuje grupę diagnostyczno-pomocową zajmującą się już konkretnymi przypadkami. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi między innymi: kuratorzy zawodowi, psychologowie, pedagodzy, specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej lub też przedstawiciele innych instytucji mających informację na temat konkretnej rodziny i mogących wesprzeć ją swoją wiedzą i doświadczeniem.

Teren powiatu stryżowskiego nie jest wolny od zjawiska przemocy domowej. Tabela Nr 1 przedstawia liczbę rodzin w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Analizując dane, można zauważyć, iż liczba rodzin dotkniętych przemocą w poszczególnych gminach wykazuje tendencje spadkową.

Tabela Nr 1.

Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy domowej oraz częstotliwość zdarzeń przemocy w gminach powiatu stryżowskiego w latach 2020-2022

Gmina	Rok	liczba rodzin	Częstotliwość zdarzeń		
			1 raz	2-5 razy	6 razy i więcej
Czudec	2020	20	15	5	0
	2021	22	18	4	0
	2022	14	11	3	0
Frysztak	2020	21	15	6	0
	2021	8	5	3	0
	2022	15	11	4	0
Niebylec	2020	27	20	6	1
	2021	23	21	2	0

	2022	14	13	1	0
Strzyżów	2020	53	39	13	1
	2021	51	40	11	0
	2022	37	29	8	0
Wiśniowa	2020	16	12	4	0
	2021	15	1	14	0
	2022	12	12	0	0

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Oceniając przestrzenne zróżnicowanie zjawiska przemocy domowej na podstawie struktury ilościowej (liczby rodzin w gminach powiatu w których występuje przemoc, w poszczególnych latach) można powiedzieć, że w całym okresie „liderem” - jeżeli można to rozpatrywać w takich kategoriach jest gmina-miasto Strzyżów, a więc gmina, w której zamieszkuje najwięcej osób w powiecie. Na drugim i trzecim miejscu w tym rankingu plasują się gminy Czudec i Niebylec. Na przeciwległym biegunie, czyli tam, gdzie liczby rodzin z przypadkami przemocy jest najmniej, jest gmina Frysztak i Wiśniowa.

Tabela Nr 2.

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2020-2022

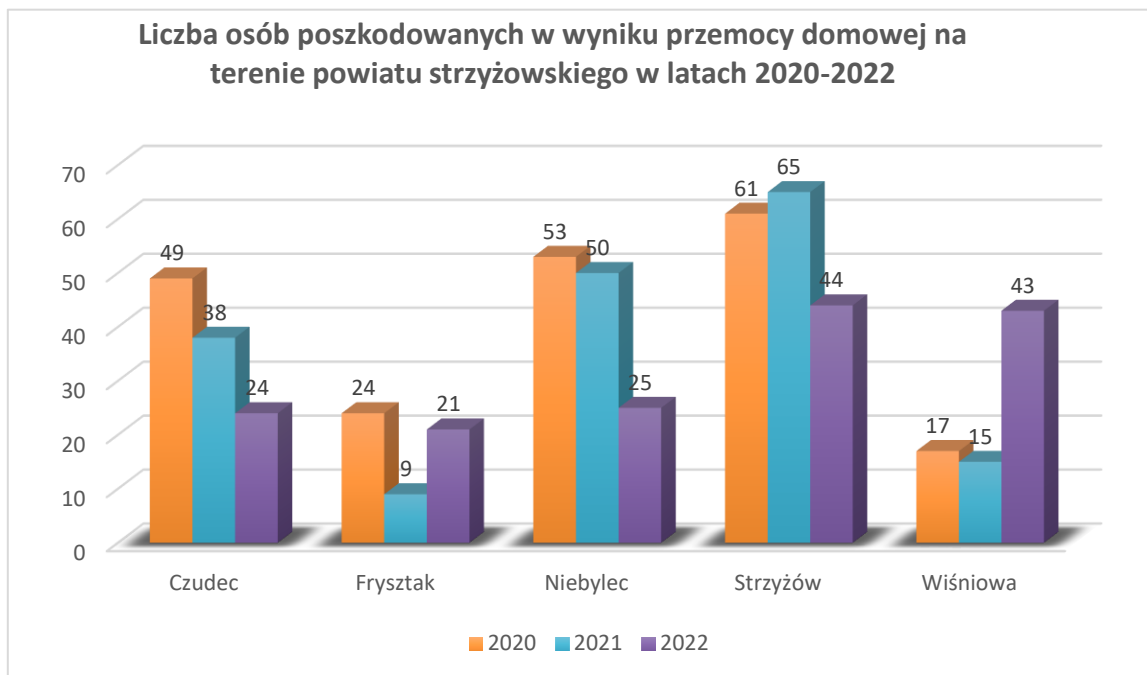
Gmina	Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
Czudec	2020	49	26	10	13
	2021	38	25	4	9
	2022	24	11	6	7
Frysztak	2020	24	20	3	1
	2021	9	8	1	0
	2022	21	14	4	3
Niebylec	2020	53	28	4	21
	2021	50	23	3	24
	2022	25	20	1	4
Strzyżów	2020	61	49	12	0
	2021	65	54	5	6
	2022	44	35	1	8
Wiśniowa	2020	17	10	6	1
	2021	15	13	2	0
	2022	43	14	3	26

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

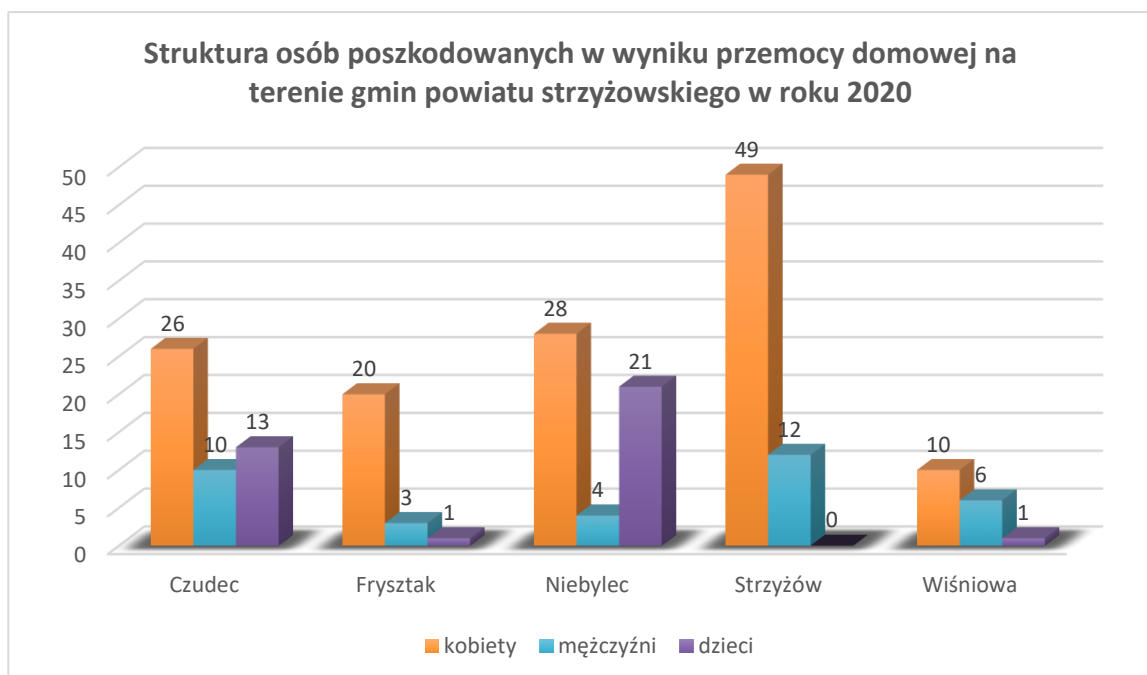
Z punktu widzenia istoty problemu ważna jest nie tylko liczba rodzin, ale również liczba osób poszkodowanych i ich struktura. Okazuje się, że niechlubnym liderem pod względem liczby osób poszkodowanych w wyniku przemocy w latach 2020-2022 były gmina Strzyżów, gmina Niebylec oraz gmina Czudec (Tab. Nr 2). W odniesieniu do gminy Niebylec dodatkowo niepokojące jest to, iż w tym gronie poszkodowanych jest bardzo dużo dzieci. Dodać należy

jeszcze, że w okresie objętym analizą w w/w gminach, a mianowicie we wspomnianej już gminie Strzyżów, Czudec oraz w gminie Niebylec systematycznie zmniejsza się liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy.

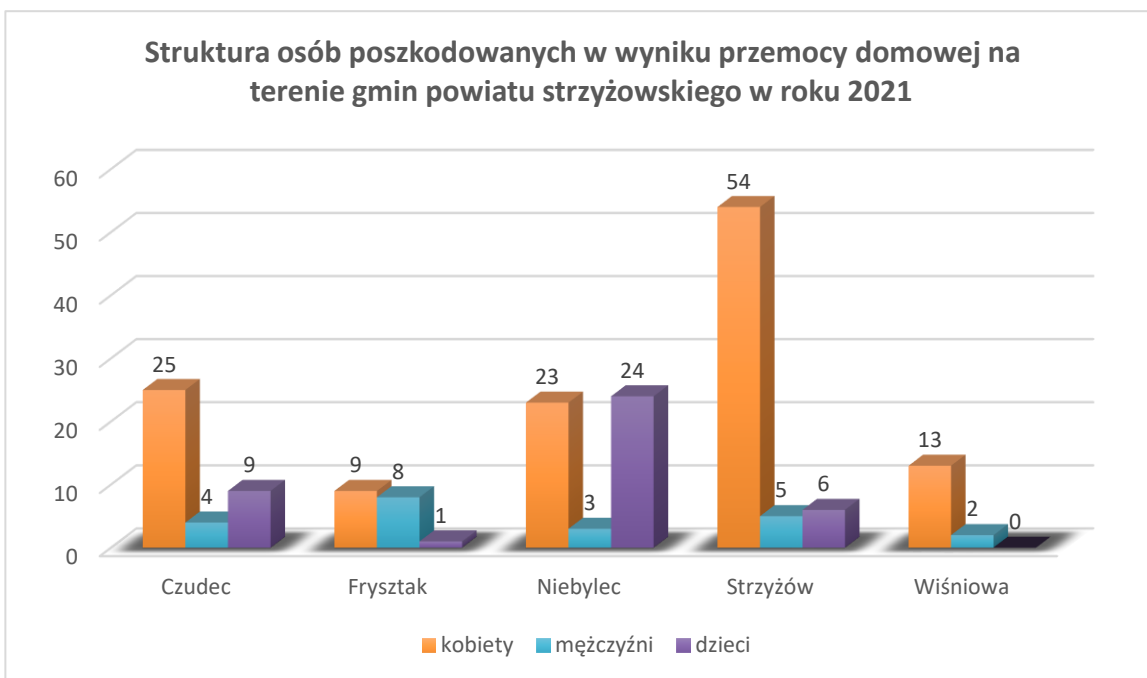
Na poniższych wykresach przedstawiono strukturę osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w latach 2020-2022. W największym stopniu w wyniku zjawiska przemocy domowej poszkodowane są kobiety, rośnie udział mężczyzn oraz relatywnie wysoki jest udział dzieci.

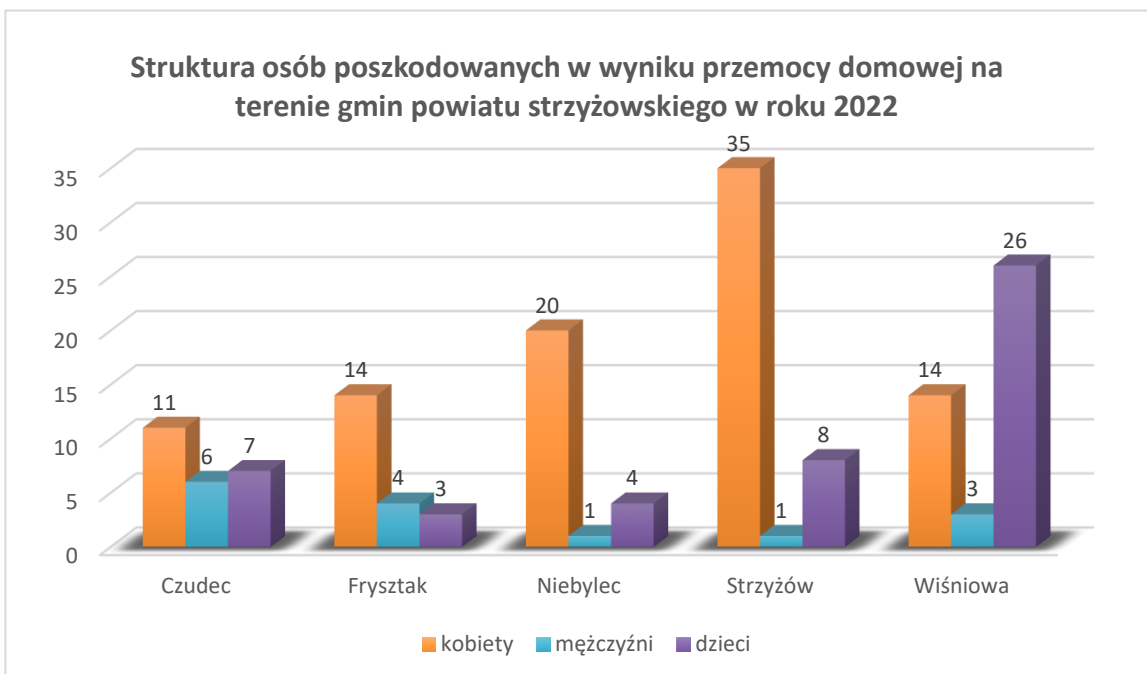
Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Kolejne zestawienie zaprezentowane w Tabeli Nr 3 pokazuje liczbę osób, co do których istnieje podejrzenie o stosowaniu przemocy domowej w poszczególnych gminach powiatu.

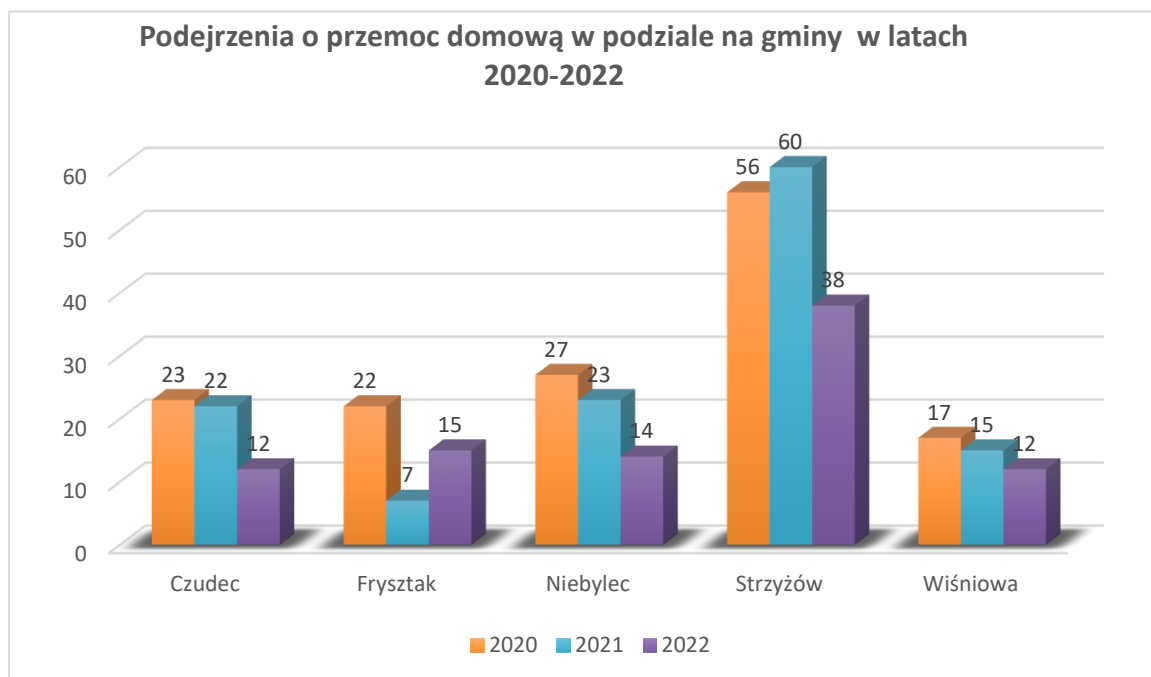
Tabela Nr 3.

Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2020-2022

Gmina	Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
Czudec	2020	23	1	22	0
	2021	22	1	21	0
	2022	12	1	11	0
Frysztak	2020	22	1	21	0
	2021	7	0	7	0
	2022	15	1	14	0
Niebylec	2020	27	3	24	0
	2021	23	3	20	0
	2022	14	0	14	0
Strzyżów	2020	56	6	50	0
	2021	60	7	53	0
	2022	38	2	36	0
Wiśniowa	2020	17	1	16	0
	2021	15	1	14	0
	2022	12	0	12	0

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

W całym badanym okresie najwięcej przypadków podejrzenia o przemoc domową odnotowano w mieście-gminie Strzyżów. Drugie miejsce, zajmuje gmina Niebylec. Na terenie powiatu strzyżowskiego można zauważyć wyraźny spadek osób podejrzanych o przemoc w rodzinie.

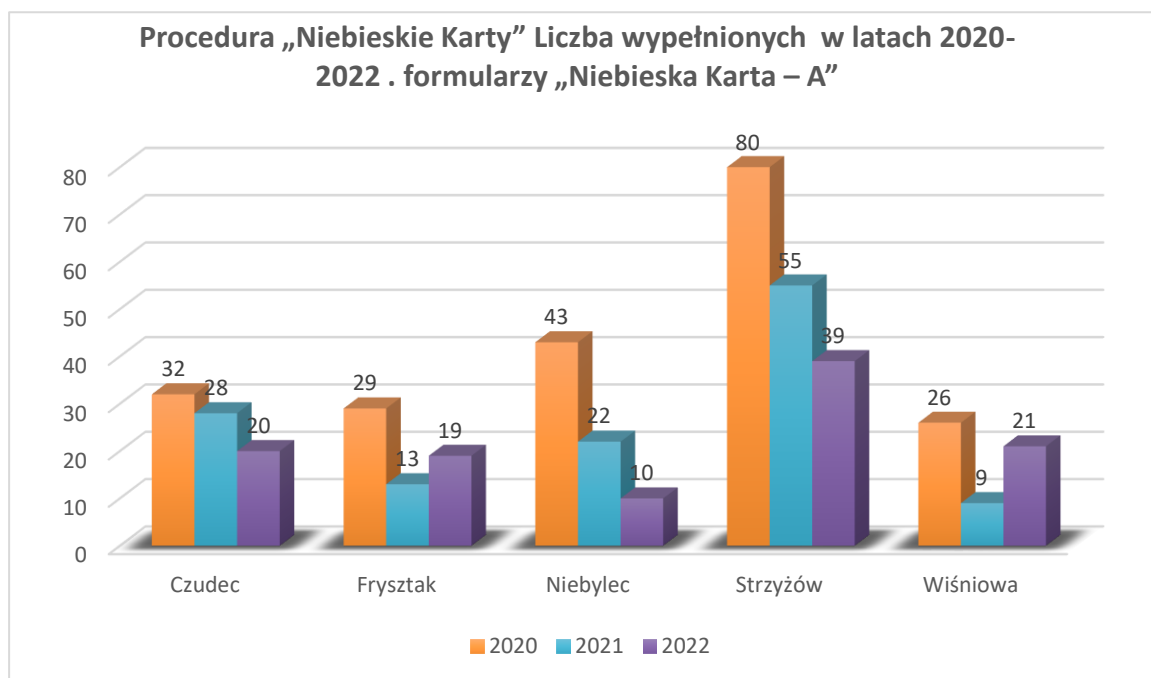
Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Tab. Nr 4.

Procedura „Niebieskie Karty” Liczba wypełnionych w latach 2020-2022 . formularzy „Niebieska Karta – A”

Gmina	Rok	Nazwa podmiotu sporządzającego formularz NK - A					Suma liczby formularzy „Niebieska Karta -A – ogółem dla wszystkich służb
		policja	jednostka organizacyjna pomocy społecznej	gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia	
Czudec	2020	32	0	0	0	0	32
	2021	21	6	0	1	0	28
	2022	19	1	0	0	0	20
Frysztak	2020	27	1	0	1	0	29
	2021	12	1	0	0	0	13
	2022	19	0	0	0	0	19
Niebylec	2020	41	1	0	0	1	43
	2021	21	0	0	1	0	22
	2022	10	0	0	0	0	10
Strzyżów	2020	74	6	0	0	0	80
	2021	50	4	0	0	1	55
	2022	36	2	1	0	0	39
Wiśniowa	2020	25	1	0	0	0	26
	2021	7	2	0	0	0	9
	2022	17	4	0	0	0	21

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

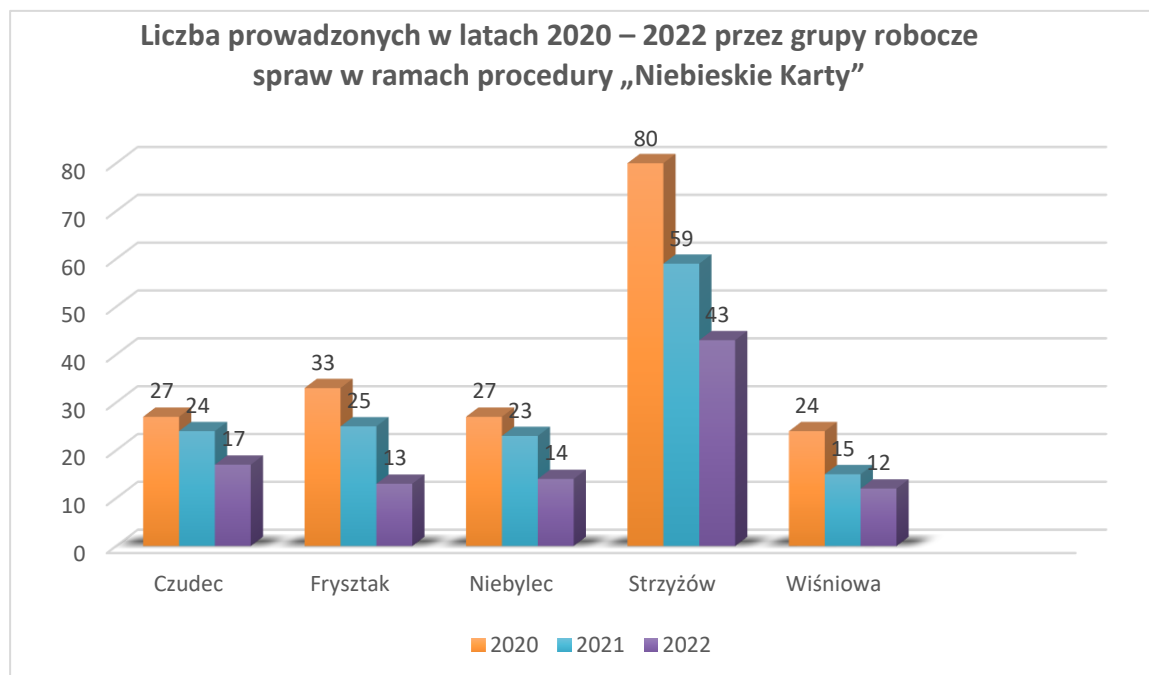
Analizując sytuację dotyczącą występowania podejrzenia stosowania przemocy domowej warto zwrócić uwagę na sytuację związaną ze sporządzaniem „Niebieskich kart”. Zestawiając te dane z liczbą sporządzonych niebieskich kart, z uwzględnieniem podziału na gminy można zauważyć, iż najwięcej tych kart sporządzono właśnie w gminach Strzyżów, Czudec i Niebylec, a więc w gminach, gdzie zauważa się, najwięcej przypadków podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie.

Tab. Nr 5

Liczba prowadzonych w latach 2020 – 2022 przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Gmina	Rok	Liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury Niebieskie karty – ogółem
Czudec	2020	27
	2021	24
	2022	17
Frysztak	2020	33
	2021	25
	2022	13
Niebylec	2020	27
	2021	23
	2022	14
Strzyżów	2020	80
	2021	59
	2022	43
Wiśniowa	2020	24
	2021	15
	2022	12

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie

Jak wynika z powyższej analizy, problem przemocy w rodzinie ciągle ma miejsce, choć występuje on z różnym nasileniem w poszczególnych gminach powiatu. Z punktu widzenia polityki społecznej problemy przemocy w rodzinie wymagają szczególnej uwagi, a zwłaszcza gdy dotyczą one dzieci.

III. Cele programu

1. Główny cel programu psychologiczno-terapeutycznego:

Głównym celem programu wokół którego będą koncentrowały się wszystkie podejmowane działania jest **powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.**

Należy jednak zaznaczyć, że realizując powyższy cel główny nie można pominąć zasady ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc – w żadnym przypadku program nie przewiduje i nie akceptuje sytuacji i zachowań, które mogłyby akceptować współodpowiedzialność osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną.

Cel główny ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową. Program nie stanowi jednak formy osobistej psychoterapii sprawcy a jedynie koryguje jego niepożądane i szkodliwe zachowanie i postawy.

IV. Zawartość programu

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie może mieć różne podstawy teoretyczne, wynikające z:

- preferencji autorów programów,
- preferencji i założeń osób prowadzących zajęcia,
- nurtu terapeutycznego, w którym prowadzone są oddziaływania korygujące,
- uwarunkowań indywidualnych wynikających z diagnozy klientów objętych programem.

Osoby realizujące program wskażą realizatorowi podstawy teoretyczne lub modele na których oparty jest program, np. Duluth, TZA/ART lub programy autorskie, eklektyczne, integracyjne. Program, którym będzie posługiwała się osoba prowadząca zajęcia musi być zgodny z obowiązującym standardem określonym przepisami prawa.

Standard treści programu:

Standard treści programu jest zgodny §1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166) i obejmuje:

- 1) wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

V. Podmiot i osoby realizujące program

1. Realizatorem programu jest Powiat Strzyżowski, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie z siedzibą przy ul. Parkowej 7.
2. Koordynatorem programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie lub osoba przez niego wyznaczona.
3. Miejsce realizacji:

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany będzie w oparciu o zasoby lokalowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie (38-100 Strzyżów, ul. Parkowa 7, I piętro) w zakresie:

- obsługi administracyjno-finansowej,
- formalnego naboru uczestników programu.

Indywidualne i grupowe zajęcia odbywać się będą w sali audiowizualnej nr 202 (oddzielne wejście lub wejście główne jednostki po godzinach pracy Centrum).

Miejsce realizacji programu będzie w tym samym miejscu w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej i w związku z powyższym realizator zadba o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166).

Realizator programu:

- a) rekrutuje uczestników programu,
 - b) realizuje program zgodnie z założonymi celami,
 - c) zapewnia obsługę finansową programu,
 - d) prowadzi monitoring, ewaluację programu, sprawozdawczość,
 - e) wydaje zaświadczenia osobom zgłaszającym się do udziału w programie oraz osobom kończącym program,
 - f) pozyskuje partnerów i współpracuje z nimi w zakresie realizacji programu.
4. W celu realizacji programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie zatrudni na podstawie umowy zlecenia osoby prowadzące program psychologiczno-terapeutyczny.
5. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166) program będzie prowadzony przez osoby:
- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
 - 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionymi studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
 - 3) będące terapeutami i psychoterapeutami,
 - 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

6. Do obowiązków osób prowadzących program psychologiczno-terapeutyczny będzie należało m.in.:
- 1) przeprowadzenie kwalifikacji do udziału w programie,
 - 2) sporządzenie wstępnej diagnozy w celu wykluczenia z zajęć osób z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, chore psychicznie, uzależnione od alkoholu lub środków psychoaktywnych, które nie odbyły podstawowego leczenia,
 - 3) sporządzenie szczegółowego harmonogramu zajęć wraz z autorskim programem oddziaływań psychologicznych, socjalizacyjnych, ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, który zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie,
 - 4) prowadzenie dokumentacji z zajęć: lista obecności, karty zajęć grupowych, karty zajęć indywidualnych itp.,
 - 5) przygotowanie i podpisanie z uczestnikami kontraktu,
 - 6) dokonanie oceny końcowej uczestników oraz sporządzenie po zakończeniu edycji programu sprawozdania z realizacji programu.

VI. Adresaci programu

1. Uczestnikami programu mogą być:

- osoby stosujące przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym;
- osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym;
- osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym.

W programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

VII. Warunki uczestnictwa w programie

1. Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie ma obowiązek:
 - 1) zgłosić się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie zgłoszenia są przyjmowane od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30-15.30 w pok. nr 101, dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu 172211449 .
 - 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych w przepisach;
 - 3) ukończyć program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w terminie określonym przez podmiot realizujący program;
 - 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
2. Pomyślna kwalifikacja uczestnika, poprzedzona wywiadem dotyczącym sytuacji rodzinnej, prawnej, zdrowotnej, zawodowej.
3. Zakwalifikowanie do programu pod warunkiem uznania przez kandydata faktu stosowania przemocy.
4. Pisemna zgoda uczestnika i zobowiązanie do przestrzegania regulaminu programu.
5. Przed przystąpieniem do programu uczestnik podpisuje kontrakt. Kontrakt określa między innymi zasady uczestnictwa w programie, nakłada obowiązek systematycznego udziału w zajęciach, określa zasady zgłaszania i usprawiedliwiania nieobecności itp.
6. Udział w co najmniej 32 godzinach zajęć grupowych i udział w dwóch indywidualnych spotkaniach (2 godziny) jest podstawą wydania zaświadczenia o ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
7. Uczestnik może wziąć udział w kolejnej edycji programu, z własnej woli lub po uprzednim skierowaniu przez właściwe podmioty. Organizator może odmówić przyjęcia uczestnika na kolejną edycję programu ze względów organizacyjnych (zbyt liczna grupa) lub ze względów bezpieczeństwa (zachowanie zagrażające innym osobom, uniemożliwiająca pracę grupy i.in.).
8. Osobę stosującą przemoc w rodzinie, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji

psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię leczenia uzależnienia.

9. Uczestnictwa w programie odmawia się osobom, które zostały zdiagnozowane jako osoby chore psychicznie lub osobom z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości antyspołecznej oraz zaburzeniami osobowości pogranicznej, gdyż ich udział w programie mógłby tworzyć poważne szkody w realizacji zajęć .

VIII. Sposób realizacji programu

1. Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową realizowany będzie w systemie otwartym w latach 2024 - 2026. Informacja o naborze osób zainteresowanych uczestnictwem w programie zostanie zamieszczona na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie. Partnerzy programu zostaną powiadomieni pisemnie o realizacji programu i rozpoczętym naborze.
2. Program będzie prowadzony w formie spotkań grupowych.
3. Jedna edycja programu będzie obejmowała co najmniej 40 godzin zajęć.
Praca indywidualna z każdym uczestnikiem programu będzie obejmowała 2 godziny zajęć indywidualnych (diagnoza wstępna) oraz 38 godzin zajęć w formie spotkań grupowych dla każdego z uczestników programu.
Godzina zajęć jest liczona jako minimum 45 minut bezpośrednich oddziaływań na uczestnika programu, natomiast pozostały czas godziny zegarowej będzie wykorzystany na wytworzenie i uporządkowanie dokumentacji z zajęć.
4. Program realizowany będzie z zapewnieniem takiej liczby uczestników, która umożliwi właściwy przebieg procesu grupowego, dopuszcza się uruchomienie programu z mniejszą liczbą uczestników, bez określenia dolnego limitu.
5. Harmonogram spotkań i czas trwania zajęć w poszczególnych dniach będzie ustalony przez realizatora i przedstawiony uczestnikom programu.
6. Przerwy między kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż jeden tydzień.
7. Wszystkie działania prowadzone w ramach programu będą dokumentowane, w szczególności na etapach: rekrutacji, przeprowadzenia diagnozy, w trakcie realizacji

zajęć indywidualnych i grupowych, podczas prowadzonego monitoringu, na etapie cząstkowej oraz końcowej ewaluacji programu.

8. Z każdych zajęć będzie sporządzona informacja zawierająca datę, temat spotkania, liczbę godzin, formę spotkania, zastosowane metody pracy, przebieg spotkania, podpisy osób prowadzących. Listy obecności będą zawierały listę uczestników wraz z ich podpisami oraz podpis prowadzącego.
9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającej porozumiewanie się na odległość.

Planowane są następujące etapy realizacji programu:

Etap I

Kwalifikacji wstępnej do grupy otwartej dokonają osoby prowadzące program, celem uzyskania i opracowania informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników i jego sytuacji życiowej oraz o specyfice przemocy, której był sprawcą. Rozpoznanie indywidualnej sytuacji. Z uczestnikiem programu obowiązkowo będzie zawierany pisemny kontrakt.

Etap II

Spotkania grupowe, będą odbywać się nie rzadziej niż raz w tygodniu. Podzielone będą na bloki tematyczne i dostosowane do możliwości uczestników. Treści edukacyjne będą służyć uczestnikom programu do przeformułowania własnych przekonań i postaw, które mają wpływ na stosowanie i usprawiedliwianie przemocy. Szczegółowa zawartość merytoryczna programu zostanie przygotowana przez prowadzącego. Zajęcia grupowe prowadzone będą w formie wykładów, psychoedukacji, psychodramy, odgrywania scenek sytuacyjnych.

W trakcie realizacji programu obowiązuje następująca dokumentacja m.in.:

- kontrakt,
- listy obecności na zajęciach,
- karty diagnozy uczestnika programu,
- karty sesji indywidualnych i grupowych;
- wzory sprawozdania z prowadzonych zajęć,
- karty monitoringu,
- ankiety ewaluacyjne,
- notatki,
- wzory materiałów wykorzystywanych do realizacji programu (dokumentacja merytoryczna).

IX. Partnerzy programu

Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu założonych celów i rezultatów przewidują współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami, którymi są:

- Zespoły Interdyscyplinarne
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Sąd,
- Kuratorzy zawodowi,
- Prokuratura,
- Policja,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i organizacje Kościelne,
- Rodziny uczestników programu.

X. Źródła finansowania programu

Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia więc budżet państwa.

W związku z tym, planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu rokrocznie a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

XI. Monitoring

Realizacja programu jest ściśle związana z działaniami monitorująco kontrolnymi, które stanowią część nadzoru nad jego realizacją. System monitorowania obejmuje:

- postęp względem zaplanowanych założeń, działań i rezultatów programu,
- zachowanie związane z przemocą u osób uczestniczących w programie w trakcie jego trwania oraz do 3-ich lat po jego zakończeniu.

Monitorując program będziemy szukać odpowiedzi na pytania:

- czy podejmowane działania prowadzą do osiągnięcia celu finalnego,
- czy program wymaga przeformułowania działań,
- czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami.

Celem monitoringu jest sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc.

Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy w rodzinie – informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodzin, czterokrotnie w ciągu roku w odstępach trzymiesięcznych, od zakończenia udziału w programie.

XII. Zagrożenia realizacji programu i zakończenie

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych. Realizacja założeń programowych wiąże się nierozdzielnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego programu lub jego poszczególnych części.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z brakiem wystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych, od których realizacja programu jest zależna.

Ponadto zagrożeniem dla programu może być brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach. Kluczem do sukcesu w realizacji programu będzie niewątpliwie świadomość wystąpienia ryzyka i reagowanie przez realizatorów programu na pojawiające się problemy i zagrożenia.

Ważnym ogniwem prowadzenia programu jest ścisła i umiejętna współpraca z instytucjami i organizacjami pełniącymi funkcję partnerów programu, doświadczenie realizatora a przede wszystkim kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie zespołu prowadzącego zajęcia.

Nie bez znaczenia jest rzetelna ocena bieżąca realizacji programu, a także skuteczny monitoring.